

FÅGELINVENTERING

Del av Forshälla-Bräcke 17:1, Uddevalla kommun

2023-06-09

Uppdragsgivare

Uddevalla kommun
451 81 Uddevalla

Uppdragsgivarens kontaktperson: Hampus Segerud

Uppdragstagare

Rådhuset Arkitekter AB
Samhällsplanering & miljö
Box 114
451 16 Uddevalla
Tel. 0522-656667
www.radhuset.se

Inventering: Ingvar Olofsson, Rådhuset Arkitekter AB
Karta: Michael Johansson, Rådhuset Arkitekter AB
Granskning: Kalle Edlund, Rådhuset Arkitekter AB

Uppdragsnummer: 2120,2. Forshälla-Bräcke Fågelinventering – Uddevalla kommun.
Titel: Fågelinventering. Del av Forshälla-Bräcke 17:1, Uddevalla kommun, 2023-06-09.

Kartunderlag

Kartunderlag har erhållits via ESRI.

Omslagsbilder

Gallrad ung granskog med inslag av björk och tall.

Foton i rapporten

Alla foton är från inventeringsområdet och har tagits vid inventeringen den 9 maj 2023, av Rådhuset Arkitekter AB.

Innehållsförteckning

Sammanfattning.....	4
1 Uppdrag och undersökningsområde.....	5
2 Material och metoder	6
3 Resultat	8
3.1 Informationskällor – tidigare kända uppgifter	8
3.2 Inventeringsresultat	8
4 Utlåtande.....	9
4.1 Utlåtande om fåglar	9
4.2 Hänsynstagande vid planerad bebyggelse	12
4.3 Information om skogsavverkning.....	12
5 Referenser	13

Sammanfattning

På uppdrag av Uddevalla kommun, har Rådhuset Arkitekter AB utfört en fågelinventering på del av fastigheten Forshälla-Bräcke 17:1, i Uddevalla kommun.

Fältinventeringen utfördes genom att hela inventeringsområdet genomströvades. Fältinventering utfördes den 9 och 16 maj 2023.

Inventeringsområdet är totalt ca 1,4 ha och domineras av en röjd och gallrad ung granskog med inslag av tall och björk. Enstaka äldre tallar finns i området. I områdets lägre belägna delar ökar lövinslaget med enstaka ek, rönn och asp. I södra delen finns även en mindre del hällmark.

Resultatet visar att det är fem arter som är rödlistade och/eller upptagna i fågeldirektivets bilaga 1 och som kan komma att påverkas av exploateringen genom att de förväntas häcka och/eller födosöka inom planområdet. De berörda fågelarterna bedöms inte påverkas på lokal, regional eller nationell nivå. Möjligheten att upprätta en tillfredsställande nivå för fågelarternas population påverkas därmed inte.

Störst risk när det gäller störningar på fåglar bedöms främst kunna uppstå under häckningstiden då revir inom naturmiljöerna riskerar att påverkas. Arbeten som innebär omvandling av mark och som medför påverkan på häckningsmiljöer under häckningsperioden, 1 april – 1 augusti, bör undvikas.

1 Uppdrag och undersökningsområde

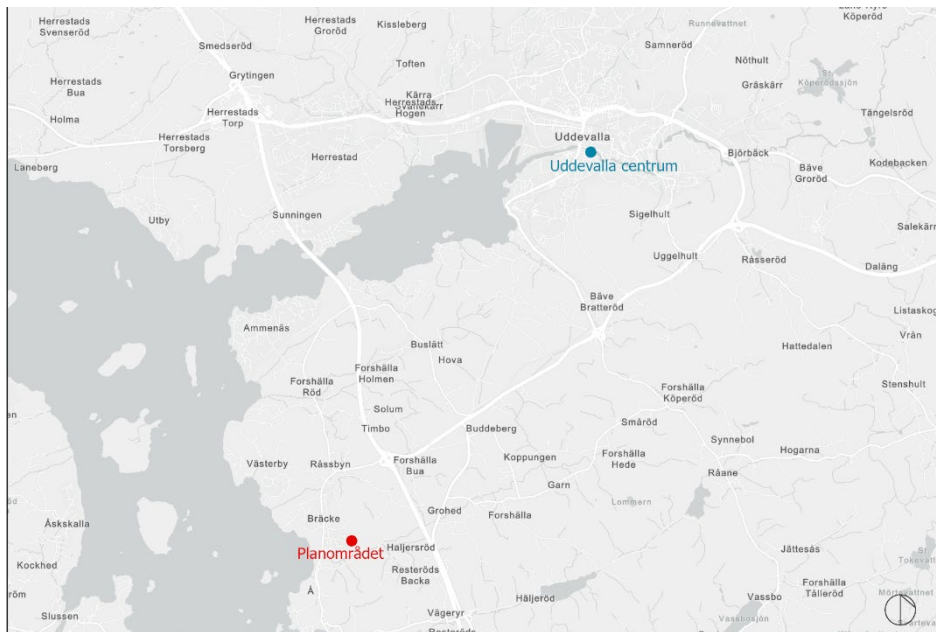
På uppdrag av Uddevalla kommun, har Rådhuset Arkitekter AB utfört en fågelinventering på del av fastigheten Forshälla-Bräcke 17:1, i Uddevalla kommun. Inventeringsområdet ligger vid kustområdet mellan Uddevalla och Ljungskile, se figur 1.

Planområdet är cirka 1,4 hektar stort och detaljplanens huvuddrag är att möjliggöra för utbyggnad av bostadshus och tillhörande gata samt tekniska anläggningar i anslutning till det befintliga småhusområdet i väster, se figur 2.

Inventeringen utfördes vid två tillfällen, 9 maj och 16 maj 2023.

Inventeringsområdet domineras av en röjd och gallrad ung granskog med inslag av tall och björk. Enstaka äldre tallar finns i området. I områdets lägre belägna delar ökar lövinslaget med enstaka ek, rönn och asp. I södra delen finns även en mindre andel hållmark.

Samtliga häckande/revirhävdande eller tillfälligt förekommande arter som påträffats under inventeringen har noterats (tabell 3).

Figur 1. Planområdets (=inventeringsområdet) geografiska belägenhet.

Figur 2. Inventeringsområdet.

2 Material och metoder

Inventeringen omfattade två besök, 9 maj och 16 maj 2023. Inventeringstider och väder framgår av tabell 1. Metoderna utgår från de som rekommenderas av Haas m fl. (2015).

Tabell 1. Inventeringstid och väderförutsättningar

Datum	Tid	Molnighet	Vind	Temp, °C
230509	07:00-08:00	Halvklart	Svag (0,3-3,3 m/s)	12
230516	07:00-08:00	Mulet	Svag (0,3-3,3 m/s)	10

Vid varje dagsbesök genomströvades inventeringsområdet och intressanta miljöer kontrollerades. Handkikare användes för att underlätta upptäckt och artbestämning av fåglar.

3 Resultat

3.1 Informationskällor – tidigare kända uppgifter

Naturinventeringar

En naturvärdesinventering för området har utförts av Melica i september 2022 (Federsel, T. 2019). Inventeringen utfördes enligt Svensk Standard SS 19 90 00. Vid inventeringen identifierades två naturvärdesobjekt som bedömdes ha visst naturvärde – naturvärdesklass 4. Objekten avser fuktig klubbalkskog och hållmarkstallskog. Den fuktiga klubbalkskogen ligger öster om det föreslagna planområdet.

Naturvårdsarter

I naturvärdesinventeringen 2022 konstaterades att vid en sökning av naturvårdsarter registrerade i ArtDatabankens databaser för perioden 1950-01-01 – 2022-09-15 förekommer två fynd av mindre hackspett (NT) inrapporterade på artportalen. Fynden består av en revirmarkerande fågel i mars 2021 och två nyligen flygga ungfåglar juni 2019. Avståndet mellan fynden och inventeringsområdet är på 350 respektive 600 m.

Nedan i tabell 2 redovisas tidigare fynd av alla fågelarter hos ArtDatabanken under perioden 1990-01-01 till 2023-05-31, inom cirka 300 meter från inventeringsområdet.

*Tabell 2. Tidigare fynd hos ArtDatabanken av fågelarter under perioden 1990-01-01 till 2023-05-31 inom cirka 300 meter från inventeringsområdet. Fågelarter som bedöms kunna uppträda inom inventeringsområdet under häckningstid markeras med * (lämpliga miljöer finns). Fågelarter som finns med i fågeldirektivets bilaga 1 markeras med EU efter artens namn. Rödlisade arter delas in i olika hotkategorier. NT = Nära hotad, VU = sårbar, EN = starkt hotad, CR = Akut hotad och RE = nationellt utdöd.*

Art	Vetenskapligt namn	Rödlisatekateri/ Listade i fågeldirektivet
bofink*	<i>Fringilla coelebs</i>	
dubbeltrast*	<i>Turdus viscivorus</i>	
mindre hackspett	<i>Dryobates minor</i>	NT
skogsduva*	<i>Columba oenas</i>	
spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT, EU
storspov	<i>Numenius arquata</i>	EN

Samtliga fynd är gjorda i anslutning till Forshällaåns dalgång, ca 200 m söder om inventeringsområdet. Storspov noterades via lockläte.

3.2 Inventeringsresultat

Totalt noterades 20 fågelarter vid inventeringen 2023 (tabell 3). Syftet med inventeringen var inte att i detalj undersöka häckningsstatus för samtliga påträffade arter, men 17 arter bedöms kunna häcka inom eller alldeles i anslutning till området.

Tabell 3. Noterade fågelarter vid fältbesöken den 9 maj och 16 maj 2023. Fågelarter som bedöms kunna häcka inom inventeringsområdet markeras med * (lämpliga miljöer finns).

Art	Vetenskapligt namn	Rödlistekategori /Listade i fågeldirektivet	Kommentar
blåmes*	<i>Cyanistes caeruleus</i>		Observerad
bofink*	<i>Fringilla coelebs</i>		Observerad
dubbeltrast	<i>Turdus viscivorus</i>		Sjungande
gransångare*	<i>Phylloscopus collybita</i>		Sjungande
grönfink*	<i>Chloris chloris</i>	EN	Sjungande
grönsångare	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	NT	Sjungande
koltrast*	<i>Turdus merula</i>		Sjungande
corp	<i>Corvus corax</i>		Förbiflygande
kråka*	<i>Corvus corone</i>	NT	Förbiflygande
kungsfågel*	<i>Regulus regulus</i>		Observerad
lövsångare*	<i>Phylloscopus trochilus</i>		Sjungande
nötväcka*	<i>Sitta europaea</i>		Sjungande
nötskrika*	<i>Garrulus glandarius</i>		Observerad
ormvråk*	<i>Buteo buteo</i>		Förbiflygande
ringduva*	<i>Columba palumbus</i>		Observerad
rödhake*	<i>Erithacus rubecula</i>		Observerad
svarthätta*	<i>Sylvia atricapilla</i>		Sjungande
svartmes*	<i>Periparus ater</i>		Sjungande
talgoxe*	<i>Parus major</i>		Observerad
taltrast*	<i>Turdus philomelos</i>		Sjungande

4 Utlåtande

4.1 Utlåtande om fåglar

Förekomst av fåglar

Information om förekommande fågelarter i området utgår från den naturvärdesinventering som gjordes i november 2022 samt från tidigare rapporterade uppgifter från SLU Artdatabankens Artportalen (perioden 1990-01-01 – 2023-05-31) och fåglar som observerades vid fältbesöket den 9 maj och 16 maj 2023.

Gällande lagstiftning

Samtliga vilda fåglar i Sverige är skyddade enligt artskyddsförordningen. Det innebär att det är förbjudet att på olika sätt skada eller störa dem. För fåglar gäller förbuden att fånga eller döda dem, skada deras bon eller ägg och att störa dem. I artskyddsförordningen finns fridlysningsbestämmelser som grundar sig i EU-lagstiftning och internationella överenskommelser som svenska regler avseende fridlysning. Bestämmelser skiljer sig åt i tillämpning eftersom vissa delar vilar på EU-direktiv och andra på vår egen svenska fridlysning.

Regeringen har beslutat om förändringar inom artskyddsförordningen som började gälla den 1 oktober 2022. Förändringarna betyder att störningar som saknar betydelse för att bibehålla eller återupprätta populationen av en fågelart på en tillfredsställande nivå inte ska omfattas av förbudet.

Potentiell påverkan på fåglar i relation till planerad bebyggelse

Planområdet är relativt litet, ca 1,4 ha. Inom området kan dock ett flertal fågelarter häcka och födosöka under häckningstiden. Fåglar kan också nyttja området både för övervintring och vila. Liknande områden för övervintring och vila bedöms också finnas i närområdet. Därför görs endast bedömningar för arter där lämpliga häckningsmiljöer bedöms förekomma i planområdet och där risk för att störning eller skada kan uppkomma.

Sammanlagt har 24 fågelarter påträffats inom planområdet och i dess närområde (inom ca 300 m radie); vid fågelinventeringen 2023, naturvärdesinventeringen 2022 samt fynd rapporterade i Artportalen under perioden 1990-01-01 – 2023-05-31. Utöver dessa arter som finns i närområdet finns även andra arter som kan förväntas förekomma inom planområdet eller dess närområde, även om de inte finns rapporterade därifrån eller har påträffats vid naturvärdesinventeringen 2022 eller vid fältbesöket den 9 maj och 16 maj 2023.

Av de fynd som gjorts i området redovisas här nedan arter som är rödlistade och/eller upptagna i fågeldirektivets bilaga 1 och som skulle kunna påverkas av exploateringen. Storspov har inte tagits med eftersom den inte förväntas häcka eller födosöka inom planområdet.

Grönfink (starkt hotad, EN)

Beståndet i Sverige uppskattades år 2012 till 660 000 par varav 25 000 par i Bohuslän (Ottosson et al., 2012). Arten har en kraftigt nedåtgående trend och 2018 beräknades landets population till 211 000 par. Grönfinken har starkt påverkats av den parasitspridda sjukdomen gulknopp. I rödlistan bedöms nu grönfinken som starkt hotad (EN). Grönfinken påträffas främst i halvöppna miljöer och är kulturgynnad. I buskmarker, skogsbyn, parker och trädgårdar finns lämpliga häckningsmiljöer.

Bedömd påverkan: Delar av lämpliga häcknings- och födosökmiljöer försvinner vid en exploatering. Något enstaka revir kan försvinna. Flera lämpliga häcknings- och födosökmiljöer finns även i närområdet. Även om grönfinken är klassad som starkt hotad (EN) är den dock fortfarande ganska vanligt förekommande i landskapet. Anledningen till att arten har minskat under senare år beror inte på att det råder brist lämpliga häckningsmiljöer, utan på grund av sjukdomen gulknopp (orsakad av en parasit). Exploateringen bedöms enskilt inte medföra någon betydande påverkan på lokal, regional eller nationell nivå för arten. Möjligheten att upprätta en tillfredsställande nivå för fågelartens population påverkas därmed inte.

Grönsångare (nära hotad, NT)

År 2012 uppskattades beståndet i Sverige uppgå till 220 000 par varav 3 000 par i Bohuslän (Ottosson et al., 2012). År 2018 beräknades beståndet till 167 000 par i

Sverige. Beståndet av grönsångare har tidigare bedömts som livskraftigt (LC) men populationsminskningen de senaste 10 åren innebär att arten i rödlistan 2020 bedöms som nära hotad (NT). Grönsångare häckar i högstammig skog, främst lövskog men även i granskog, i regel utan kraftigare undervegetation. Grönsångare hördes sjungande i eller i direkt anslutning till planområdet.

Bedömd påverkan: Lämpliga häckningsmiljöer finns inte inom planområdet, men sannolikt i närområdet. Födosök kan dock ske inom planområdet. Exploateringen bedöms enskilt inte medföra någon betydande påverkan på lokal, regional eller nationell nivå för arten. Möjligheten att upprätta en tillfredsställande nivå för fågelartens population påverkas därmed inte.

Kråka (nära hotad, NT)

Beståndet i Sverige uppskattades år 2012 till 180 000 par varav 3 000 par i Bohuslän (Ottosson et al., 2012). År 2018 beräknades beståndet till 145 000 par i Sverige. Kråkan har tidigare bedömts som livskraftig (LC) i Sverige, men har på grund av populationsminskningen de senaste 18 åren nu bedömts som nära hotad (NT) i rödlistan 2020. Arten förekommer främst i anslutning till odlad mark, men häckar också i de flesta andra naturtyper. Kråka noterades förbiflygande genom planområdet.

Bedömd påverkan: Kråkan nyttjar troligen området främst för födosök, men kan också häcka i området. Eftersom kråkan nyttjar flera olika naturtyper både för födosök och häckning bedöms den planerade exploateringen enskilt inte medföra någon betydande påverkan på lokal, regional eller nationell nivå för arten. Möjligheten att upprätta en tillfredsställande nivå för fågelartens population påverkas därmed inte.

Mindre hackspett (nära hotad, NT)

År 2012 uppskattades beståndet i Sverige uppgå till 7 000 par varav 300 par i Bohuslän (Ottosson et al., 2012). År 2018 beräknades beståndet till 4200 par i Sverige. Beståndet har minskat under de senaste 15 åren och i rödlistan 2020 bedöms arten som nära hotad (NT). Mindre hackspett förekommer i löv- och blandskog med förekomst av äldre lövträd, i södra Sverige särskilt ädellövträd. I Artportalen har arten som närmast noterats ca 350 meter söder om planområdet.

Bedömd påverkan: Lämpliga häckningsmiljöer finns inte inom planområdet, men sannolikt i närområdet, kring Forshällaån. Födosök kan dock ske i mindre omfattning inom planområdet. Exploateringen bedöms enskilt sannolikt inte medföra någon betydande påverkan på lokal, regional eller nationell nivå för arten. Möjligheten att upprätta en tillfredsställande nivå för fågelartens population påverkas därmed inte.

Spillkråka (nära hotad, NT, och upptagen i fågeldirketivets bilaga 1)

Beståndet i Sverige uppskattades år 2012 till 29 000 par varav 300 par i Bohuslän (Ottosson et al., 2012). År 2018 beräknades beståndet till 24 000 par i Sverige. En minskning av populationen pågår eller förväntas ske. Minskningen avser kvalitén på

artens habitat (minskad tillgång på lämpliga bo- och födotråd, minskad födotillgång) och antalet reproduktiva individer. Minskningstakten har uppgått till 19 (24-10) % under de senaste 15 åren. Spillkråka lever i barr- eller blandskog men även i lövskog (bokskog).

Bedömd påverkan: Lämpliga häckningsmiljöer finns inte inom planområdet, men sannolikt i närområdet. Födösök kan dock ske inom planområdet. Exploateringen bedöms enskilt inte medföra någon betydande påverkan på lokal, regional eller nationell nivå för arten. Möjligheten att upprätta en tillfredsställande nivå för fågelartens population påverkas därmed inte.

4.2 Hänsynstagande vid planerad bebyggelse

Några rödlistade fågelarter nyttjar miljöer där det kan finnas risk för påverkan på revir. Dessa arter är grönfink och kråka.

Störst risk när det gäller störningar för fåglar bedöms främst finnas under häckningstiden. Påverkan kan då ske på revir i de miljöer som nyttjas. Arbeten som medför påverkan på biotoperna som utgör häckningsmiljöer bör inte ske under häckningsperioden. Tidsrestriktioner bör därför övervägas enligt nedan:

- Undvika omvandling av mark med träd och buskar under perioden 1 april – 1 augusti.

Med ovanstående tidsrestriktion innebär det också att otillåten störning eller skada kan undvikas även för andra vanligt förekommande fågelarter i planområdet eller dess närområde: Exempel på sådana arter kan vara talgoxe, blåmes, lövsångare, bofink, gransångare, koltrast, rödhake, nötväcka, svartmes och ringduva.

Eftersom planområdet i sin helhet utgörs av mark med träd och buskar innebär det också att fåglar som kan placera sina bon på marken inte kommer att utsättas för otillåten störning eller skada.

Buskar bör sparas så långt det är möjligt.

4.3 Information om skogsavverkning

Om skogsmark ska användas till annat än virkesproduktion ska avverkningen anmälas till Skogsstyrelsen om den är 0,5 hektar eller större. I anmälan ska det anges när och för vilket ändamål skogsmarken ska tas i anspråk efter avverkningen.

5 Referenser

Federsel, T. (2022). Forshälla-Bräcke, Bräcke, Uddevalla kommun
Naturvärdesinventering. Melica.

Haas, F., Ottvall, R. & Green, M. 2015. Metodkatalog för fågelinventering vid
Vattenfalls vindkraftsprojektering i Sverige. Vattenfall, rapport 2015-09-25.

Länsstyrelsen Västra Götalands län. Informationskartan Västra Götaland.
<https://www.lansstyrelsen.se/vastra-gotaland/om-oss/vara-tjanster/karttjanster-och-geodata.html>

Ottosson, U., Ottvall, R., Elmberg, J., Green, M., Gustafsson, R., Haas, F.,
Holmqvist, N., Lindström, Å., Nilsson, L., Svensson, M., Svensson, S. & Tjernberg,
M. 2012. Fåglarna i Sverige – antal och förekomst. SOF, Halmstad.

SLU ArtDatabanken. 2020. Rödlistade arter i Sverige 2020. ArtDatabanken SLU,
Uppsala.

Wirdheim, A, Green M och Mattsson, E. Birdlife Sverige i samarbete med Svensk
Fågeltaxering vid Lunds universitet. Sveriges fåglar 2022.

